

LEDELSESKOMMENTARER 2020

Forsvarsdepartementet (FD) er et regjeringskontor med ansvar for utforming og iverksetting av norsk sikkerhets- og forsvarspolitik. Departementet er videre ansvarlig for overordnet styring og kontroll av underlagte etaters virksomhet. Som en del av den utøvende statsmakt fører FD tilsyn med etatenes virksomhet.

Drift av FD er budsjettet på kap. 1700 Forsvarsdepartementet, post 01 driftsutgifter. Tildelingen på posten dekker FDs ordinære driftsutgifter som lønn og godtgjørelser, reiser i inn- og utland, representasjon, kompetanseoppbygging, utgifter til husleie samt vedlikehold og drift av bygningsmassen. I tillegg dekker posten bl.a. utgifter til FDs internrevisjon, utgifter til Norges faste delegasjon til NATO og Militærmisjonen i Brussel, forsvarsråder, forsvarsattacheer og militærrådgivere ved norske utenriksstasjoner.

I tillegg regnskapsfører FD på andre kapitler og poster, dels basert på belastningsfullmakter, og dels basert på tildeling. Dette gjelder bl.a. bokføring av investeringskostnader under kap. 1760, post 45, overføring av Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt og ulike tilskuddsordninger.

FDs regnskap for 2020 viser en total utgiftsføring på kr. 2 311 303 067,- og en total inntektsføring på kr. 203 284 876,-. Til sammenligning viste FDs regnskap for 2019 en total utgiftsføring på kr. 2 308 052 356,- og en total inntektsføring på kr. 152 221 026,-.

FD har beregnet merverdiavgift ved fakturering av kostnader knyttet til Nasjonal begrenset nett (NBN) til offentlige virksomheter i 2020. FD har i 2020 endret klassifiseringen ifm overføringer til Forsvarets forskningsinstitutt mellom «andre utbetalinger til drift» og «utbetalinger av tilskudd og stønader».

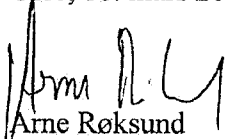
FD har vært kostnadsbevisste og har utøvd strenge prioriteringer ved gjennomføringen av aktiviteten i 2020. Når vi tar hensyn til departementets merinntekter på kap. 4700, post 01, har FD et mindreforbruk på driftsregnskapet (kap. 170001) på omlag 20,3 mill. kroner i 2020. Mindreforbruket på kap. 1700, post 01, utgjør om lag 2,2% av disponible midler på posten i 2020. Regnskapet for 2020 viser et dekkende bilde og er avlagt i henhold til økonomiregelverket i staten. Regnskapet er ført etter kontantprinsippet, jf. bevilgningsreglementet § 3, tredje ledd.

FDs interne virksomhetsplan for 2020 beskriver prioriterte mål for virksomheten med tilhørende tiltak/mileplæler. Basert på virksomhetsplanen skal det utarbeides et risikobilde og risikoreduserende tiltak. Fremdrift og måloppnåelse følges opp igjennom året. Til tross for koronapandemisituasjonen med smittevernstiltak og ustrakt bruk av hjemmekontor har FD klart å opprettholde produksjonen og leveransene. Samlet sett vurderes måloppnåelse for 2020 som tilfredsstillende.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyringen i staten, med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet, herunder rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.

FD mener at årsregnskapet gir et dekkende bilde av disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Riksrevisjonen reviderer regnskapet for FD og gir en revisjonsberetning. Revisjonsberetningen vil bli lagt ut på Regjeringen.no på samme sted som årsregnskapet så fort den foreligger fra Riksrevisjonen.

Oslo, 18. mars 2021

Arne Røksund
Departementsråd

Prinsippnote til årsregnskapet 2020

Årsregnskap for Forsvarsdepartementet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 17.12.2019..

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Forsvarsdepartementet er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Forsvarsdepartementet står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Forsvarsdepartementet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet Forsvarsdepartementet har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser Forsvarsdepartementet står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Forsvarsdepartementet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Forsvarsdepartementet har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2020

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tilfelling*	Regnskap 2020	Merutgift (-) og mindrettegift
1700	Forsvarsdepartementet	01	Driftsutgifter	A,B	916 574 000	752 539 091	164 014 909
1700	Forsvarsdepartementet	21	Spesielle Driftsutgifter	A,B	132 900 000	17 394 359	115 505 641
1700	Forsvarsdepartementet	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	A,B	6 841 000	898 891	5 942 109
1700	Forsvarsdepartementet	71	Overføring til andre	A,B	86 654 000	72 667 013	13 986 987
1700	Forsvarsdepartementet	73	Forskning og utvikling	A,B	109 519 000	77 566 456	31 952 544
1700	Forsvarsdepartementet	74	Overføring til aksjeselskap	A,B	39 000 000	0	39 000 000
1700	Forsvarsdepartementet	78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter	A,B	364 373 000	359 421 335	4 951 665
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	47	Nybygg og nyanlegg	A,B	12 300 000	16 296 068	-3 996 068
1716	Forsvarets forskningsinstitutt	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	A	195 220 000	195 220 000	0
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	01	Driftsutgifter	A,B	9 056 000	4 289 981	4 766 019
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	A,B	150 000	0	150 000
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B	1 052 599 000	590 341 510	462 257 490
1761	Nye kampanyer med baseløsning	01	Driftsutgifter	A,B	6 243 000	7 144 045	-901 045
1792	Norske styrker i utlandet	01	Driftsutgifter	A,B	1 551 000	1 000 000	551 000
1792	Norske styrker i utlandet	70	Tilskudd Afghan National Army (ANA) Trust Fund	A,B	60 000 000	60 000 000	0
0021	Statsrådet	01	Driftsutgifter	B	0	417 268	
0159	Regionalbevilgninger	71	Europa og Sentral-Asia	B	0	1 536 882	
0471	Statens erstatningsansvar (belastningsfullmakt iht. Rundskriv G 01/2017)	71	Erstatningsansvar m.m	B	0	3 063 720	
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	27	Felles IKT-løsning	B	0	14 481 526	
1633	Netto-utdeling for mva i staten	01	Driftsutgifter	B	0	137 004 922	
	Sum utgiftsført				2 992 980 000	2 311 303 067	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tilfelling*	Regnskap 2020	Merinntekt og mindretteinntekt(-)
4700	Forsvarsdepartementet	01	Driftsinntekter	41 356 000	58 512 672	17 156 672
4760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	46 000 000	51 428 830	5 428 830
4761	Nye kampanyer med baseløsning	01	Driftsinntekter	250 000	0	-250 000
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	0	40 892 557	
5700	Folketrygdenis inntekter	72	Arbeidsgiverinntekt	0	52 430 797	
	Sum inntektsført			87 606 000	203 284 876	
	Netto rapportert til bevilgningsregnskapet			2 108 018 191		
	Kapitalkontoer					
60081301	Norges Bank KK /innbetalinger				327 417 116	
60081302	Norges Bank KK/utbetalinger				-2 448 850 578	
717001	Endring i mellomværende med statskassen				13 415 270	
	Sum rapportert			0		
	Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)			31.12.2020	31.12.2019	Endring
626017	Aksjer under Forsvarsdepartementet			197 929 535	197 929 535	0
717001	Mellomværende med statskassen			-834 695	-14 249 965	13 415 270

* Samlet tilfelling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapittel og inntektskapittel). Se note B. Forklaring til brukte fullmakter og fordeling av mulige overførbare beløp til neste år, for nærmere forklaring.

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger**	Samlet tildeling
Kap. 1700, post 01	16 655 000	899 919 000	916 574 000
Kap. 1700, post 21	0	132 900 000	132 900 000
Kap. 1700, post 43	1 874 000	4 967 000	6 841 000
Kap. 1700, post 71	1 328 000	85 326 000	86 654 000
Kap. 1700, post 73	3 226 000	106 293 000	109 519 000
Kap. 1700, post 74	39 000 000	0	39 000 000
Kap. 1700, post 78	15 349 000	349 024 000	364 373 000
kap. 1710, post 47	0	12 300 000	12 300 000
Kap. 1716, post 51	0	195 220 000	195 220 000
Kap. 1760, post 01*	1 311 000	7 745 000	9 056 000
Kap. 1760, post 44***	8 371 000	-8 221 000	150 000
Kap. 1760, post 45*	189 069 000	863 530 000	1 052 599 000
Kap. 1761, post 01*	0	6 243 000	6 243 000
Kap. 1792, post 01*	0	1 551 000	1 551 000
Kap. 1792, post 70*	0	60 000 000	60 000 000

* Midler tildeles flere etater på disse postene, herunder Forsvarsmateriell, Forsvaret, NSM og FB. Oversikten viser virksomheten FDs andel av posten.

** Tildelingen er i henhold til rammeskriv av 17. desember 2020.

*** Kappost 176044 er delt mellom Forsvarsmateriell og FD. Årets tildeling er negativ ettersom FDs andel også er redusert med det overførte beløpet ifm nysalderingen 2020.

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år:

Kapittel og post	Stikkord	Meruttgift (-) / mindre utgift	Utgiftsionn av andre iht. avgitte belastingfullmakter (-)****	Meruttgift (-) / mindre utgift etter avgitte belastingfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter (-) iht. merinntektsfullmakt	Inntektsført av andre iht. avgitte belastingfullmakter (-)***	Omløpspenning fra post 01 til 45 eller til post 0121 fra neste års bevilgning	Innsparinger (-)	Fullmakt til å overskride bevilgning med overtid, reisetid og time lønn for november 2020*	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp **	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1700/01	Kan overføres, overslagsbevilgning	164 014 909	161 197 181	2 817 728	17 156 672	309 365			21 403 633	21 403 633	44 996 000	21 403 633
1700/21	Kan overføres	115 505 641	55 408 779	80 096 862					Uaktuell		Uaktuell	Uaktuell
1700/43	Kan overføres	5 942 109	5 942 109	5 942 109					5 942 109	5 942 109	6 109 000	5 942 109
1700/71	Kan overføres	13 986 987	7 604 318	6 382 669					6 382 669	6 382 669	1 48 807 000	6 382 669
1700/73	Kan overføres	31 952 544		31 952 544					31 952 544	31 952 544	131 017 000	31 952 544
1700/74	Kan overføres	39 000 000		39 000 000					39 000 000	39 000 000	172 000 000	39 000 000
1700/75	Kan overføres	4 951 665		4 951 665					4 951 665	4 951 665	682 307 000	4 951 665
FDs andel kap 171(03)*****	Kan overføres, kan inntas under kap. 1761, post 45*	-3 996 068		-3 996 068					0	0		
FDs andel kap 1760(0)*****	Kan inntas under kap. 1760, post 45	4 766 019		4 766 019					4 766 019	4 766 019		
FDs andel kap 1760(44)*****	Kan overføres	150 000		150 000					150 000	150 000		
FDs andel kap 1760(45)*****	Kan inntas under kap. 1761, post 45	462 257 490	258 150 000	204 107 490					204 107 490	204 107 490		
FDs andel kap 1761(0)*****	Kan inntas under kap. 1761, post 45	-901 045		-901 045					0	0		
FDs andel kap 1792(0)*****	Kan inntas under kap. 1761, post 45	551 000		551 000					551 000	551 000		
Kap. 1792/70												

*Denne kolonnen er kun aktuell for virksomheter som er lønnskunde av DFØ og som er berørt av omleggingen av utbetalingsløsningen i DFØ. DFØ har i 2020 endret utbetalingsløsningen for overtid, reisetid og time lønn. Dette medfører at virksomheter som er lønnskunder av DFØ for regnskapsåret 2020 vil ubetale overtid for 13 måneder (november og desember 2019 og januar til november 2020). Berørte virksomheter har fått fullmakt til å overskride bevilgning i 2020 tilsvarende engangseffekten knyttet til omlegging av utbetalingsløsningen i DFØ.
 **Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastingfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-) eller avgitte belastingfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) eller avgitte belastingfullmakter
4700/01	17 156 671,68	17 466 036

Tabellen "opplysninger om avgitte belastingfullmakter på inntektskapitler" skal kun fylles ut og presenteres av virksomheter som har avgitt belastingfullmakter på inntektskapitler.

Merinntektsfullmakter

Iht. Forsvarsdepartementets generelle merinntektsfullmakt, jf. Innsk. 7 S (2019-2020) til Prop. 1 S (2019-2020). Kan alle merinntekter benyttes til å overskride enhver utgiftsbevilgning.

Mottatte belastingfullmakter:

Miniforbruk på mottatte belastingfullmakter kan ikke overføres til 2021.
 FD har i 2020 mottatt kr. 430 000,- i belastingfullmakt på kap. 0021, post 01. Bruken av fullmakten fremkommer av bevilgningsrapporteringen med en utgiftsføring på kr. 417 268,12 i 2020.
 FD har i 2020 mottatt kr. 6 000 000,- i belastingfullmakt på kap. 0159, post 71. Bruken av fullmakten fremkommer av bevilgningsrapporteringen med en utgiftsføring på kr. 1 536 882,21 i 2020.
 FD har i 2020 mottatt kr. 20 000 000,- i belastingfullmakt på kap. 0500, post 27. Bruken av fullmakten fremkommer av bevilgningsrapporteringen med en utgiftsføring på kr. 14 481 525,94 i 2020.
 FD har generell fullmakt til å belaste kap. 0471, post 01 (statens erstatningsansvar) iht. Rundskriv nr. G01/2017 av 04.04.2017. Bruken av fullmakten fremkommer av bevilgningsrapporteringen med en utgiftsføring på kr. 3 063 719,96 i 2020.
 FD har generell fullmakt til å belaste kap. 1633, post 01 (Netto-ordning for MVA i staten) iht. Rundskriv R-116 av 12.03.2015. Bruken av fullmakten fremkommer av bevilgningsrapporteringen med en utgiftsføring på kr. 137 004 922,42 i 2020.

Avgitte belastingfullmakter på utgiftsionn og på inntektsionn****

Forsvaret har mottatt en belastingfullmakt på kap. 1700/01 på 163,148 mill. kroner i 2020. I tillegg har de fullmakt til å postere og benytte inntekter som er knyttet til samme aktiviteter som belastingfullmakten på utgiftsionn. Bruken av fullmakten på utgiftsionn fremkommer av statsregnskapet med en utgiftsføring på kr. 161 197 181,01 i 2020. Bruken av fullmakten på inntektsionn fremkommer av bevilgningsrapporteringen med en inntektsføring på kr. 309 364,64 i 2020. Korrigert for inntekter iht. merinntektsfullmakten har forsvaret et netto utgiftsionn knyttet til belastingfullmakten på kr. 160 887 816,37. Forsvarets forbruk er således innen for fullmaktens grenser.
 Forsvaret har mottatt en belastingfullmakt på kap. Kap. 1760(45) på 258,15 mill. kroner i 2020. Bruken av fullmakten på utgiftsionn fremkommer av statsregnskapet med en utgiftsføring på 258,15 mill. kroner.
 Forsvaret har mottatt en belastingfullmakt på kap. 1700/71 på 10 mill. kroner i 2020. Bruken av fullmakten på utgiftsionn fremkommer av statsregnskapet med en utgiftsføring på kr. 7 604 318,27 i 2020.
 FD har i 2020 avgitt 58 mill. kroner i belastingfullmakt på kap. 1700, post 21, til Statens Pensjonskasse (SPK). SPK forvalter den særskilte kompensationsordningen for personell som har pådratt seg psykiske belastningsskader i utenlandskaperasjoner. Bruken av fullmakten fremkommer av statsregnskapet med en utgiftsføring på kr. 35 408 779,- i 2020.

Drøtte kapitler*****

Flere kapitler på forsvarsbudsjettet er delt mellom de ulike etatene i forsvarssektoren. Oversikten viser FDs andel på disse kapitlene. I forbindelse med beregning av mulig overføring til 2021 er det det totale resultatet på posten som er avgjort.
 Mulig overføring til 2021 vises av den grunn ikke.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2020

	Note	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	55 357 017	1 656 485
Andre inntekter	1	54 584 504	89 278 834
<i>Sum inntekter fra drift</i>		109 941 521	90 935 318
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	442 749 376	439 068 236
Andre utbetalinger til drift***	3	821 704 400	786 606 692
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		1 264 453 776	1 225 674 928
Netto rapporterte driftsutgifter		1 154 512 255	1 134 739 610
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	2 921 131
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	2 921 131
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	130 337 303	80 418 631
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	77 239	101 701
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		130 414 542	80 520 333
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		130 414 542	77 599 202
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	40 419 857	5 851 723
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		40 419 857	5 851 723
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stonader***	7	779 429 826	893 778 377
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		779 429 826	893 778 377
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Grupplivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		472 700	486 400
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		52 450 797	52 026 454
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		137 004 922	108 078 719
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		84 081 425	55 565 865
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		2 108 018 191	2 155 831 331
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2020	2019
Fordringer		1 493 064	2 967 625
Kontanter		2 454	3 102
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-16 451 965	-16 737 931
Skyldige offentlige avgifter		14 061 835	-704 557
Annen gjeld		59 918	221 796
Sum mellomværende med statskassen	8	-834 695	-14 249 965

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

*** Kr. 25 993 986,- pr. 31.12.2019 er flyttet fra "andre utbetalinger til drift" til "utbetalinger av tilskudd og stonader" for å få sammenlignbare tall mellom 2019 og 2020. Tallene er omarbeidet grunnet endring i klassifisering.

Kontrollsum:

2 108 018 191

2 108 018 191

0

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Avgiftspliktig salg NBN*	52 614 017	1 038 385
Avgiftspliktig salg Internrevisjonen	2 520 000	0
Annen leieinntekt	223 000	618 100
Sum salgs- og leieinnbetalinger	55 357 017	1 656 485
<i>Andre innbetalinger</i>		
Annen driftsrelatert inntekt	25 000 000	0
Fakturering lønn	6 174 063	9 893 858
Fakturering reisekostnader	30 319	454 829
Fakturering IKT begrenset nett*	243 580	45 247 767
Fakturering samhandl avtale	0	2 502 058
Fakturering diverse	23 136 542	31 180 321
Sum andre innbetalinger	54 584 504	89 278 834
Sum innbetalinger fra drift	109 941 521	90 935 319

* FD har i 2020 fakturert både statlige og private aktører for brukerbetaling Nasjonal Begrenset Nett (NBN) med merverdiavgift.

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2020	31.12.2019
Lønn	344 567 368	341 815 097
Arbeidsgiveravgift	52 450 797	52 026 454
Pensjonsutgifter	36 457 382	36 289 776
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-5 476 845	-6 101 412
Andre ytelser	14 750 673	15 038 321
Sum utbetalinger til lønn	442 749 376	439 068 236
Antall utførte årsverk (pr. 31.12):	391	406

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	32 125 253	22 121 754
Vedlikehold egne bygg og anlegg	3 093 249	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	9 028 086	9 559 524
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	18 158 075	18 826 151
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	2 636 702	5 602 442
Mindre utstyrsanskaffelser	16 409 288	5 624 060
Leie av maskiner, inventar og lignende	48 090 278	34 395 080
Kjøp av maskiner, inventar og lignende	467 858 406	443 084 436
Kjøp av konsulent tjenester*	159 962 133	168 517 799
Kjøp av andre fremmede tjenester	6 259 777	21 007 801
Reiser og diett	58 083 152	57 867 644
Øvrige driftsutgifter		
Sum andre utbetalinger til drift	821 704 400	786 606 692

* Kr. 25 993 986,- pr. 31.12.2019 er flyttet fra "Kjøp av konsulent tjenester" (note 3) til "Overføring til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter" (note 7) for å få sammenlignbare tall mellom 2019 og 2020. Tallene er omarbeidet grunnet endring i klassifisering.

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Realisasjon av aksjer	0	2 921 000
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	2 921 000

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	77 239	101 701
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	77 239	101 701

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	2 000 988	748 074
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	10 859 413	29 002 693
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	117 476 902	50 667 865
Sum utbetaling til investeringer	130 337 303	80 418 631

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2020*	31.12.2019
Tilfeldige inntekter	40 419 857	5 851 723
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	40 419 857	5 851 723

* 34,445 mill. kroner gjelder tilbakebetaling av forskuddsutbetalinger gjennomført i 2014-2016.

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2020	31.12.2019
Overføringer til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter (netto budsjeterte virksomheter)*	221 156 768	219 823 986
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	2 339 681	141 752 487
Tilskudd til husholdninger	317 000	0
Tilskudd til ideelle organisasjoner	70 808 013	64 653 000
FoU tilskudd	62 915 143	84 770 447
Tilskudd til utlandet	421 893 221	382 778 457
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	779 429 826	893 778 377

* Kr. 25 993 986,- pr. 31.12.2019 er flyttet fra "kjøp av konsulent tjenester" (note 3) til "Overføring til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter" (note 7) for å sammenligne tall mellom 2019 og 2020. Tallene er omarbeidet grunnet endring i klassifisering.

Virksomhet: Forsvarsdepartementet

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2020	31.12.2020	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	197 929 535	0	197 929 535
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	197 929 535	0	197 929 535
Omløpsmidler			
Kundefordringer	3 004 003	0	3 004 003
Andre fordringer	1 493 064	1 493 064	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 454	2 454	0
<i>Sum</i>	4 499 520	1 495 518	3 004 003
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld**	-16 121 465	0	-16 121 465
Skyldig skattetrekk	-16 451 965	-16 451 965	0
Skyldige offentlige avgifter	13 624 581	14 061 835	-437 254
Annen kortsiktig gjeld	59 918	59 918	0
<i>Sum</i>	-18 888 932	-2 330 212	-16 558 719
Sum	183 540 124	-834 695	184 374 818

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B
 ** Leverandørgjelden er manuelt korrigert med fakturaer som har fakturadato i 2020 og forfall i 2021. kr. 4 286 461.61.- Posten vil således ikke stemme med tilsvarende tall i agresso

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet**	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Rygge 1 AS	29.05.2019	30 000	100 %	100 %	657 122	331 586 658	197 929 535
Balanseført verdi 31.12.2020							197 929 535

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.
 ** Regnskapet for 2020 for Rygge 1 AS er ikke ferdigstilt per rapporteringsdato. Det er benyttet tall fra selskapets årsregnskap for 2019.

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler

Thomas Larsen Træland 22241178

Vår dato

28.04.2021

Deres dato

Vår referanse

2020/00418-112

Deres referanse

FORSVARSDEPARTEMENTET

Postboks 8126 DEP

0032 OSLO

Revisjon av årsregnskapet for Forsvarsdepartementet 2020

Vedlagt følger revisjonsberetningen for Forsvarsdepartementets årsregnskap for 2020.

Riksrevisjonen har revidert virksomhetens regnskap i samsvar med lov og instruks om Riksrevisjonen og internasjonale standarder for offentlig revisjon.

Offentliggjøring av revisjonsberetning

Revisjonsberetningen er Riksrevisjonens konklusjon på gjennomført finansiell revisjon. Denne revisjonsberetningen omfattes ikke av bestemmelsen om utsatt offentlighet i lov om Riksrevisjonen § 18 2. ledd.

Revisjonsberetningen skal i samsvar med Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 2.3.3 publiseres på virksomhetens nettsider sammen med årsrapporten.

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Line Andreassen
avdelingsdirektør

Brevet er godkjent og ekspedert digitalt.

Postadresse

Postboks 6835 St Olavs plass
0130 Oslo

Kontoradresse

Storgata 16

Telefon

22 24 10 00

E-post

postmottak@riksrevisjonen.no

Nettside

www.riksrevisjonen.no

Bankkonto

7694 05 06774

Org.nr.

974760843

FORSVARSDEPARTEMENTET
Org. nr.: 972417823

Riksrevisjonens beretning

Til Forsvarsdepartementet

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Forsvarsdepartementets årsregnskap for 2020. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2020.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 2 108 018 191 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Forsvarsdepartementets årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2020 og kapitalposter pr 31. desember 2020, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 2000–2899). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 (INTOSAI¹ etikkregler), og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ledelsen har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

¹ International Organization of Supreme Audit Institutions

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 28.04.2021

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Line Andreassen
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt